

**ДЕРЖАВНИЙ КОНЦЕРН
"УКРОБОРОНПРОМ"**

вул. Дегтярівська, 36, м. Київ, 04119, Україна
тел. +380 (44) 458-46-81, факс +380 (44) 586-24-77
Код ЄДРПОУ 37854297
e-mail: kanc@ukroboronprom.com

**THE STATE CONCERN
"UKROBORONPROM"**

36 Dehtiarivska Str., Kyiv, 04119, Ukraine
tel. +380 (44) 458-46-81, fax +380 (44) 586-24-77
Code 37854297
e-mail: kanc@ukroboronprom.com

06.10.2017 УОР 4.1-357у

№ _____

На № _____ Від _____

**Секретарю Ради національної
безпеки і оборони України
Турчинову О.В.**

вул. Петра Болбочана, 8, м. Київ, 01601

Щодо проблемних питань ОПК

6662/12/17 12
11 10 17

Шановний Олександр Валентиновичу!

Аналіз діяльності оборонно-промислового комплексу України свідчить про існування низки проблемних питань, які негативно впливають на його поточний стан та перспективи розвитку, що потребує невідкладного вжиття вищими державними інституціями комплексу заходів, спрямованих на їх вирішення та забезпечення стабільного й ефективного функціонування оборонної галузі.

Так, не своєчасне прийняття урядових рішень з нейтралізації загроз в діяльності ОПК і недофінансування державних цільових оборонних програм може призвести до втрати цілих галузей оборонної промисловості та стати так званою крапкою неповернення, що призведе до критичних і непередбачуваних наслідків для безпеки й оборони України.

Діяльність підприємств ОПК впродовж останніх трьох років перебуває під негативним впливом виниклих кардинальних і вирішальних змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі:

- військова агресія РФ проти України, що обумовило різке зростання потреб Збройних Сил України у озброєнні та військовій техніці;

- втрата Україною контролю над низкою підприємств-учасників Концерну, розташованих на тимчасово окупованій РФ території АР Крим і міста Севастополь, окремих районів Донецької і Луганської областей;

- припинення традиційних коопераційних зв'язків з підприємствами РФ (частка вузлів і комплектуючих якої у кінцевій продукції складала від 40 до 70%) за відсутності в Україні замкнених виробничих циклів щодо більшості номенклатури ОВТ та втрата найбільшого імпортера продукції вітчизняного ОПК;

- політичні обмеження з боку низки країн ЄС та НАТО щодо експорту в Україну товарів військового призначення та подвійного використання.

За таких умов підприємства-учасники Концерну зіткнулися з новими викликами, найбільш важливими є:

- нагальна потреба у відновленні та створенні нових виробничих потужностей для забезпечення потреб проведення АТО;

125654

- необхідність розробки та розгортання серійного виробництва нових видів ОВТ, які раніше не вироблялися в Україні, для вирішення завдань оборони держави;

- невідкладність створення нових коопераційних зв'язків і каналів постачання матеріалів, вузлів і комплектуючих як всередині країни, так і зовні для забезпечення ремонту та відновлення значної кількості ОВТ виробництва колишнього СРСР, що перебуває на озброєнні ЗСУ та інших військових формувань, вирішення проблеми імпортозаміщення;

- необхідність організації раніше нетрадиційного для України виду військово-технічного співробітництва з іноземними державами – імпорту ОВТ в умовах відсутності сталих каналів постачання та політичних обмежень з боку низки країн ЄС та НАТО щодо продажу Україні летальної зброї та чутливих товарів подвійного використання;

- невідповідність нормативно-правової бази, що регулювала порядок ввезення та прийняття на озброєння ОВТ, отриманого за імпортом та створеного в умовах особливого періоду, невідкладним потребам оборони держави, а відтак – необхідність внесення відповідних змін до законодавства.

Проте, незважаючи на вище перелічені виклики та загрози, перебування переважної більшості підприємств-учасників Концерну у тривалому стані економічної стагнації і зuboжіння, Концерном за період 2014 – 2017 років збільшено обсяги виробництва продукції в 2 рази, перераховано податків і зборів до бюджетів всіх рівнів в 3,5 рази, рівень середньомісячної заробітної плати збільшено в 2 рази, запроваджено систему тендерних закупівель та заощаджено понад 1 млрд грн. Завдяки організації взаємодії з 21 ОДА разом із підприємствами різних форм власності налагоджено випуск більш ніж 4200 найменувань продукції, що раніше вироблялася в РФ, і диверсифіковано джерела постачання аналогів з країн-партнерів. Розпочато формування авіаційного кластеру – утворено Корпорацію "Українська авіабудівна компанія".

Довідково: Концерн у стислі терміни налагодив роботу оборонних підприємств для негайного оснащення сил АТО вкрай необхідним озброєнням, організував своєчасне постачання військової техніки ЗСУ: у 2015-2017 роках військовим підрозділам передано 15903 одиниці нового, модернізованого та відремонтованого ОВТ, з них бронетанкової техніки, артилерії, спеціальної техніки – 3690 одиниць; ракетно-артилерійського озброєння – 4052 од.; систем радіолокації, РЕБ та зв'язку – 1740 од.; авіаційної техніки та обладнання – 333 од.; військово-морської техніки – 17 од.

Водночас, Концерн приступив до реалізації стратегічних проектів переходу на високотехнологічне виробництво, міжнародні стандарти та забезпечення армії сучасними зразками ОВТ: на 3 підприємствах запроваджено систему управління якості, яка сертифікована на відповідність стандартам НАТО AQAP серії 2000; 73% підприємств-учасників Концерну отримали сертифікати ISO.

Підтвердженням ефективності діяльності Концерну є висока оцінка на міжнародному рівні. Так, згідно з даними аналітичного видання DefenseNews, Державний концерн "Укроборонпром" посів 62-місце у щорічному рейтингу "TOP 100" світових компаній виробників зброї. При цьому Концерн, у порівнянні з минулим роком, піднявся у рейтингу одразу на 30 позицій.

Варто відзначити, що вагому роль підприємств-учасників Концерну у зміцненні обороноздатності держави відіграють конкурентні переваги Концерну над іншими суб'єктами господарювання в сфері ОПК, зокрема:

- наявність системи профільних науково-дослідних установ і КБ, що мають багаторічний досвід створення ОВТ за напрямками: *танкобудування, літакобудування (насамперед військово-транспортні та пасажирські літаки), двигунобудування (зокрема, авіадвигуни, газотурбобудування, дизелі для бронетехніки), кораблебудування та системи гідроакустики, засоби радіолокації, РЕБ та навігації, засоби високоточного озброєння (авіаційні, сухопутні системи), продукція спеціальної хімії та елементів боєприпасів; оптико-електронні вироби для бронетехніки, вертольотів, морської техніки;*

- наявність сертифікованих виробництв кінцевої продукції: *бронетанкового озброєння (танків, БТР), літаків (військово-транспортних і пасажирських) і БПЛА, двигунів (газових турбін військового та цивільного призначення, дизелів для бронетехніки), військових кораблів, катерів і плавучих споруд, радіолокаційної техніки та РЕБ, засобів навігації, систем високоточного озброєння (авіаційних і сухопутних), окремих типів артилерійського озброєння (гармат танкових і автоматичних, мінометів, кулеметів), окрему номенклатуру продукції спеціальної хімії й елементів боєприпасів;*

- наявність мережі ремонтних підприємств і системи післяпродажного обслуговування продукції за напрямками: *бойові, військово-транспортні літаки та вертольоти, пасажирські літаки та двигуни до них, бронетанкового озброєння, автомобільна техніка, ракетно-артилерійське озброєння, кораблі та катери, морська радіолокаційна та гідроакустична техніка, радіолокаційна техніка та зенітно-ракетне озброєння, оптико-електронні системи;*

- досвід роботи підприємств Концерну з державними замовниками відповідно до вимог керівних документів, що регулюють систему розробки та постановки на виробництво ОВТ;

- включення заходів з технічного переоснащення підприємств Концерну до *Державної цільової програми створення та освоєння виробництва боєприпасів та продуктів спеціальної хімії на період до 2021 року (постанова Уряду №197-3 від 29.03.2017)* та *Державної цільової програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2021 року (постанова Уряду №366-6 від 24.05.2017)*, що передбачає надання підприємствам Концерну державної, у тому числі фінансової підтримки;

- багаторічний досвід зовнішньоекономічної діяльності, проведення узгодженої маркетингової та цінової політики, наявність сталих ринків збуту та зв'язків з інозамовниками вітчизняної продукції, послуг військового призначення та подвійного використання у більш ніж 70 країнах світу; налагоджена у системі Концерну взаємодія між розробниками, виробниками та експортерами продукції та послуг військового призначення;

- інституціональне та практичне співробітництво Концерну з Агенцією НАТО з підтримки та забезпечення (NSPA) у рамках спеціального проекту з надання несистемних брокерських послуг, зокрема реєстрація підприємств-

учасників Концерну в базі даних постачальників (SourceFile) з метою налагодження співробітництва з NSPA у сфері збуту власних товарів і послуг; доступ підприємств Концерну до Головного каталогу НАТО з логістики (NMCRL NATO Master Catalogue of References for Logistics);

- конкурентоспроможні ціни на продукцію українського виробництва та можливість їх зменшення за рахунок збільшення фондівіддачі, зменшення енерго та матеріаломісткості продукції, запровадження кращих стандартів стратегічного менеджменту на підприємствах Концерну;

- наявність висококваліфікованого науково-технічного, інженерного та робітничого персоналу, створення системи підготовки та перепідготовки кадрів;

- синергетичний ефект від кластеризації за галузевими ознаками, що завдяки запровадженню принципів стратегічного управління (менеджменту) як на рівні Концерну, так і на рівні кластерів, забезпечить координацію науково-технічної та виробничої політики підприємств, орієнтацію дослідницької та виробничої діяльності на запити споживачів, гнучке регулювання та зміни, концентрацію ресурсів на пріоритетних завданнях та мінімізацію часу від розробки та виробництва продукції до її постачання замовникам;

- організація та переведення у практичну площину взаємодії з провідними профільними навчальними закладами, академічними науковими установами та науковими школами.

Однак, незважаючи на досягнення певних індикаторів успішності, виконання окремих завдань із забезпечення ефективного функціонування та подальшого розвитку підприємств-учасників Концерну завершено не було. Насамперед, це стосується проведення реструктуризації та фінансового оздоровлення підприємств-учасників, їх корпоратизацію, створення на корпоративній основі інтегрованих науково-виробничих структур, технічне переозброєння і технологічне оновлення науково-виробничої та експериментально-випробувальної бази підприємств з використанням новітніх досягнень науково-технічного прогресу.

В числі основних чинників, що перешкоджають Концерну у проведенні вищевказаного, є відсутність прийнятих консолідованих і виважених рішень компетентних державних структур.

Так, незважаючи на гостру потребу більш тісної взаємодії та конструктивної співпраці органів державної влади, установ і організацій сектору безпеки з підприємствами-учасниками Концерну, на сьогодні у рішеннях органів центральної влади, зокрема, Міноборони, Мінекономрозвитку вбачається тенденція до стримування сталого розвитку державних підприємств, яка створює умови до втрати ними виробничого потенціалу, формування сумнівних механізмів освоєння фінансових ресурсів, що у найближчій перспективі матиме руйнівні наслідки для вітчизняної оборонної промисловості та призведе до заподіяння шкоди державі у соціально-економічній та оборонній сферах.

Зокрема, проблемним питанням діяльності підприємств вітчизняного ОПК, що не дозволяє на сьогодні забезпечити існуючі потреби ЗСУ в озброєнні, військовій і спеціальній техніці, особливо серійного виробництва нових і модернізованих зразків ОВТ, є не стільки стан виробничих фондів і показник

фондовіддачі, а насамперед малий і неритмічний обсяг замовлень, що є головним чинником стримування залучення інвестицій у розвиток науково-виробничої бази. Міноборони України, яке залишається ключовим державним замовником ОВТ, на тлі збільшення фінансування державного оборонного замовлення (ДОЗ) у 2015-2016 роках істотно скорочує частку ДОЗ для підприємств Концерну. Наприклад, у 2015 році частка Концерну у загальному ДОЗ становила 67%, 2016 році – 52,3%, а станом на 1-ше півріччя 2017 року – лише 36,4%.

З метою створення умов до ефективного функціонування ОПК Концерн неодноразово подавав до Кабінету Міністрів України пропозиції щодо прийняття державних цільових оборонних програм. Так, робочою групою Концерну за безпосередньої участі генеральних і головних конструкторів зі створення пріоритетних видів озброєння та військової техніки, керівників усіх провідних установ, підприємств і організацій оборонних галузей промисловості різних форм власності, а також фахівців у сфері національної безпеки та оборони, зокрема Апарату РНБО, Збройних Сил, Державної прикордонної служби, Державного космічного агентства, Національного інституту стратегічних досліджень, Національної академії наук, було розроблено проект Концепції Державної програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2020 року (далі – ДПР ОПК) та саму Програму, які були передані на розгляд Уряду.

На жаль, Мінекономрозвитку подало Кабміну на затвердження проекти Концепції та ДПР ОПК до 2021 року, в яких суттєва частина пропозицій Концерну щодо підтримки підприємств ОПК врахована не була.

Проте до теперішнього часу так і не розпочато фінансування заходів, затвердженої постановою КМУ №366-6 від 24.05.2017 навіть у редакції МЕРТ Державної цільової програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2021 року.

Також у поточному році затверджено Державну цільову програму створення та освоєння виробництва боєприпасів та продуктів спеціальної хімії на період до 2021 року (*постанова КМУ №197-3 від 29.03.2017*).

Внаслідок їх прийняття передбачалося синхронізувати заходи з розвитку ОВТ, передбачені Державною цільовою оборонною програмою розвитку озброєння та техніки на період до 2020 року (*постанова КМУ №284-6 від 30.03.2016*), із заходами реформування та розвитку ОПК, визначеними даними програмами.

Але на практиці цього не вдалося, оскільки досі актуальною залишається проблема незадовільного фінансування заходів з розвитку ОПК, про що свідчить наведена нижче таблиця.

№ з/п	Програма	Рівень фінансування	
		Фактичне у 2016 році	Державний бюджет на 2017 рік
1.	Програма ОВТ	28,9%	27,5%
2.	Програма ОПК	не фінансувалася	2,1%
3.	Програма створення виробництва боєприпасів	не фінансувалася	12,4% (тільки 4,7% із загального фонду)

Проблема недостатнього фінансування заходів з розвитку ОПК наразі зумовлена відсутністю бюджетної підтримки заходів з підготовки виробництва. У 2016 році фінансування не здійснювалось через не наповнення спеціального фонду, а у 2017 році – має скласти 785,18 млн грн, з яких 400 млн грн – кошти спеціального фонду державного бюджету.

У той же час, викликає подив і занепокоєння передбачений проектом Закону України про Державний бюджет України на 2018 рік № 7000 від 15.09.2017 рівень фінансування бюджетної програми 1201520 на забезпечення підготовки виробництва ОВТ.

Так, обсяг даної бюджетної програми сплановано на рівні 1957,7 млн грн, хоча обсяг фінансування державних цільових програм з питань ОПК і боєприпасів у 2018 році становить понад 11 млрд грн, а у поточному році державні підприємства ОПК з державного бюджету на 2017 рік мають отримати 780,18 млн грн замість спланованих зазначеними програми понад 10 млрд грн.

Ситуація погіршується ще й тим, що до виконання програми ОВТ залучаються підприємства без відповідної кваліфікації та досвіду, а державні підприємства залишаються без замовлень.

Так, Міноборони України все частіше залучає до виконання оборонних замовлень приватні невеликі компанії, які не завжди здатні забезпечити в короткі терміни належну якість робіт і подальше гарантоване технічне супроводження відремонтованої техніки у міжремонтний період на відміну від профільних державних підприємств Концерну.

Прикладом позбавлення спеціалізованого державного підприємства "Миколаївський авіаремонтний завод "НАРП" державного замовлення є договір на виконання середнього ремонту авіаційних двигунів Д-30КП2 для літаків Іл-76 на загальну суму 44,47 млн грн, укладений Командуванням Повітряних Сил ЗСУ з ТОВ "Авіаремонтне підприємство" УРАРП".

Також в ЗМІ поширена інформація щодо оформлення МОУ спільних рішень з ТОВ "Інженерна група "Арей" про модернізацію танка типу Т-64 до виду "Тірекс" та БРДМ-2 до рівня БКМ "Геккон" без залучення єдиного профільного КБ – ДП "Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О.О.Морозова" і спеціалізованих державних ремонтних підприємств, які сьогодні залишаються не завантаженими.

Відсторонення підприємств Концерну від виконання державних замовлень призведе до їх занепаду, втрати виробничих можливостей і скорочення кваліфікованого інженерно-технічного персоналу.

Вирішенням даної проблеми могло б стати формування єдиного консолідованого замовлення, яке за чисельністю та обсягом робіт забезпечить завантаження підприємств ОПК, підтримку їхньої виробничої бази та стабільне надходження коштів до держбюджету.

Натомість відсутність системного фінансування підготовки виробництва не дозволяє забезпечити серійний випуск новітніх зразків оборонно-військової техніки, розроблених підприємствами ОПК. З цієї ж причини не виконуються належним чином державні рішення щодо модернізації оборонних підприємств.

Так, Стратегією сталого розвитку "Україна-2020" (схвалено Указом Президента України від 12.01.2015 №5/2015), Стратегією національної безпеки України (затверджено Указом Президента України від 26.05.2015 №287/2015) та іншими програмними документами одним з першочергових завдань визначено модернізацію і випереджувальний розвиток вітчизняного ОПК, нарощування його виробничих потужностей, вироблення конкурентоспроможного на світовому ринку ОВТ, імпортозаміщення та збільшення власного виробництва критичних комплектуючих і матеріалів.

Адже модернізація та технічне переозброєння основних засобів підприємств-учасників Концерн є одним із вирішальних факторів, що сприяє підвищенню ефективності їх роботи та конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках. Одним з головних процесів модернізації є оновлення виробничої бази та технологічних процесів. Затягування чи відсутність таких процесів призводить до морального старіння обладнання, часткової втрати його актуальності та різкого зниження очікуваної ефективності від його впровадження, що створює передумови до витіснення оборонних підприємств з відповідних ринків ОВТ.

Через низку причин бюрократичного характеру підприємствам-учасникам Концерну важко конкурувати з комерційними структурами, на яких процеси з модернізації виробництва проходять у значно коротші терміни.

Наприклад, конкурент ДП "Конотопський авіаремонтний завод "АВІАКОН" (далі – ДП "АВІАКОН") на вітчизняному ринку проведення ремонтних робіт вертолітної техніки ПАТ "Мотор Січ" має стрімку позитивну динаміку з модернізації виробничих потужностей, володіючи значним власними коштами та отримуючи при цьому від держави вагому фінансову підтримку.

Так, капітальний ремонт та роботи з продовження встановлених показників вертольотів типу Мі-8(Т), Мі8МТ(МТВ), Мі-24 авіації ЗСУ здійснюється ДП "АВІАКОН", а донедавна такий ремонт і роботи на вертольотах типу Мі-8 усіх модифікацій здійснювало Державне підприємство "Севастопольське авіаційне підприємство". ПАТ "Мотор Січ" в процесі виконання заходів з модернізації вертолітної техніки на базі вертольоту типу Мі-8Т для потреб ЗСУ створено вертоліт Мі-8МСБ-В.

Проте рішенням Міноборони №2014/05/МІ від 2014 року на сьогодні здійснюється організація освоєння ПАТ "Мотор Січ" капітального ремонту вертольотів типу Мі-8(Т), Мі8МТ(МТВ), Мі-24 (аналогічні роботи, які виконуються ДП "АВІАКОН"), з виділенням відповідних коштів державного бюджету.

Тобто ПАТ "Мотор Січ" здійснює відповідну технічну підготовку виробництва за рахунок отриманих бюджетних коштів.

Інший приклад виникнення ризиків у конкурентоспроможності підприємств-учасників Концерну відображається у їхніх відповідних витратах у порівнянні з коштами, що виділяються ремонтним базам ЗСУ.

Так, за наявною інформацією, на розвиток і придбання обладнання ремонтним базам ЗСУ у м.Оржів, м.Сарни та м.Вознесенськ у 2016 році з державного бюджету було виділено близько 26,7 млн грн.

У той же час, як ДП "Шепетівський ремонтний завод", що входить до складу Концерну, у 2015 році витратив на ці потреби близько 11 млн грн, а у 2016 році – 1,1 млн грн.

За відповідними підрахунками для утримання позицій з конкурентоздатності цьому державному підприємству необхідно у короткостроковий період витратити 9 млн грн, а у довгостроковий – 23 млн грн.

Слід відмітити, що розвиток та оновлення власної виробничої бази підприємствами-учасниками Концерну, на відміну від окремих комерційних і державних структур, здійснюється за рахунок своїх власних коштів, а процеси моніторингу, оцінки, тендерних процедур, підписання договорів стосовно вказаного інколи, з причин бюрократичного характеру, затягуються на досить тривалий період.

Таким чином, підприємства-учасники Концерну, перебуваючи у "заручниках" бюрократичних процесів та недостатньої кількості вільних власних обігових коштів, знаходять у нерівному становищі у вказаній конкурентній боротьбі, що створює передумови до їх витіснення з відповідних ринків ОВТ.

Варто зауважити, що Концерн на постійній основі інформує державні владні структури та правоохоронні органи щодо виявлених під час здійснення управлінських повноважень загроз національним інтересам у військовій і технологічній сферах.

Так, Концерном викрито реальну загрозу до втрати Україною об'єктів права інтелектуальної власності (далі – ОПІВ) на високотехнологічні розробки, які користуються широким попитом на міжнародних ринках, про що належним чином поінформовано компетентні державні структури (РНБОУ, МЕРТ, СБУ).

Однак, станом на сьогодні немає жодного адекватного реагування на викриті факти з боку правоохоронних органів, законодавчим обов'язком яких є запобігання та виявлення передумов до протиправного витоку ОПІВ за межі держави.

Концерн також не отримав від Міністерства економічного розвитку і торгівлі України відповідних рекомендацій щодо захисту ОПІВ на державних підприємствах, створених за рахунок бюджетних коштів і з використанням державного майна, для яких дана проблематика залишається актуальною. Хоча Мінекономрозвитку відповідно до Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, затвердженого Указом Президента України від 31.05.2011 № 634/2011, є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності.

Незважаючи на існування вище перелічених загроз у вітчизняному ОПК, ДК "Укроборонпром" продовжує вживати необхідних і вичерпних заходів щодо належного функціонування підприємств-учасників Концерну.

Так, розробленою Стратегією розвитку ДК "Укроборонпром" на період до 2021 року *(потребує затвердження Наглядовою радою Концерну)*

передбачено забезпечити потреби оборони в умовах актуальних викликів і загроз національній безпеці України, досягнути успішної конкуренції на світових ринках озброєнь та наукоємної продукції, підвищити роль Концерну у науково-технічному та соціально-економічному розвитку України.

Реалізація Стратегії передбачає виконання низки амбітних завдань, спрямованих на досягнення визначених стратегічних цілей у різних сферах.

З метою проведення скоординованої науково-технічної та виробничої політики під час створення та виробництва кінцевих зразків продукції Концерном **будуть утворені галузеві кластери** за напрямками "Авіабудування та авіаремонт", "Бронетанкова, автомобільна та спеціальна техніка", "Комплекси високоточного озброєння та боеприпаси", "Спеціальне приладобудування", "Кораблебудування та морська техніка".

Так, Концерном передбачено **реалізувати перспективні напрямки розвитку ОПК**, визначених розпорядженням КМУ від 14.06.2017 № 398-р, зокрема:

- створення сучасних та модернізація існуючих засобів розвідки;
- створення високотехнологічних, високоточних засобів ураження у складі розвідувально-ударних систем, у тому числі великої дальності;
- уніфікація основних класів бойових машин і розроблення на їх базі бойових систем та систем забезпечення;
- модернізація ракетних систем залпового вогню різного калібру;
- оснащення вертольотів сучасним авіаційним і радіоелектронним, обладнанням, оглядово-прицільними системами, оптичним та оптико-електронним обладнанням;
- створення науково-технологічного здобутку для розробки сучасних та модернізація існуючих зенітних ракетних (ракетно-артилерійськими) комплексів ближньої дії, малої та середньої дальності, зенітних керованих ракет до них;
- створення робототехнічних комплексів наземного та повітряного базування різного цільового призначення;
- створення сучасних авіаційних засобів ураження;
- створення літаків військово-транспортної та спеціальної авіації з урахуванням заходів імпортозаміщення комплектуючих російського походження;
- створення протикорабельних ракетних комплексів різного базування;
- створення уніфікованих автоматичних ракетно-артилерійських модулів для бронетехніки;
- створення базового ряду надвисокочастотних потужних приладів.

Також підприємствами Концерну буде **освоєно серійне виробництво визначеної номенклатури ОВТ** шляхом розширення існуючих або створення нових виробництв з виготовлення:

- бронетехніки – танків, бронетранспортерів, бронеавтомобілів і машин на їх базі, зокрема санітарних, ремонтних, штабних, пожежних та інших;
- стволів танкових та для артилерійських систем;
- ракетних комплексів та систем – РСЗВ різного калібру, ракетного

озброєння різного базування;

- протитанкових ракетних комплексів;
- комплексів артилерійської розвідки та контролю повітряної обстановки;
- надвисокочастотних приладів та елементної бази;
- станцій радіоелектронної боротьби;
- автоматизованих комплексів управління артилерією;
- проведення модернізації бойових літаків та вертольотів;
- літаків військово-транспортних Ан-178, Ан-70М та спеціального призначення – та на базі Ан-148 з урахуванням імпортозаміщення;
- безпілотних авіаційних та наземних комплексів різного призначення;
- пасажирських та транспортних літаків Ан-148, Ан-158, Ан-132 та інших з урахуванням імпортозаміщення;
- артилерійського озброєння: САУ, ЗАК, мінометного озброєння;
- стрілецької зброї – кулеметів великокаліберних, снайперських комплексів, автоматичних гранатометів;
- приладів нічного бачення та прицілів;
- бойових кораблів і катерів;
- боєприпасів для стрілецької зброї та ракетно-артилерійського озброєння різних калібрів;
- продуктів спеціальної хімії, необхідних для виготовлення боєприпасів.

Важливим напрямком для підприємств-учасників є **розвиток критичних технологій**, у тому числі визначених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.08.2017 № 600-р, зокрема технології:

- створення засобів ураження та захисту від них;
- інформаційні;
- оптичні;
- виробництва продуктів спецхімії;
- матеріалознавства;
- створення елементної бази радіоелектроніки;
- позиціонування і навігації;
- дизельного та газотурбо- двигунобудування.

Для вирішення **проблеми імпортозаміщення** Концерн потребує прийняття на державному рівні питання щодо надання преференцій вітчизняним підприємствам ОПК, які вирішують ці завдання. Пропонується створити на міждержавному рівні договірно-правову базу щодо гарантованого постачання в Україну товарів військового призначення та подвійного використання за напрямками: елементної бази, опто- та напівпровідники, радіоелектроніка, НВЧ прилади, підшипники, металургія, спецхімія, високопрецизійні верстати (*продукції, виробництво якої в Україні є проблематичним, закупівля малими партіями в різних країнах є недоцільною з огляду на необхідність забезпечення уніфікації та відповідних імпорتنих цін*).

Зі свого боку, Концерн налаштований **налагодити власне виробництво**

вузлів і комплектуючих ОВТ, що потребують імпортозаміщення, модернізувати закуплені в альтернативних постачальників зразки з проведенням відповідних НДДКР. Для чого Концерн продовжуватиме залучати можливості обласних державних адміністрацій до вирішення завдань безпеки й оборони, зокрема завершить формування разом з ОДА Каталогу компетенцій підприємств України.

З метою комплексного вирішення питання підвищення якості продукції Концерн ініціюватиме перед Міноборони України питання щодо впровадження документів НАТО з якості, зокрема: AQAP 2130 "Вимоги НАТО щодо забезпечення якості для проведення перевірки і випробувань", AQAP 2131 "Вимоги НАТО щодо забезпечення якості для проведення остаточної перевірки", AQAP 2310 "Вимоги НАТО до системи управління для постачальників авіаційної, космічної та оборонної продукції". З урахуванням зазначених документів НАТО внести зміни до Положення про військові представництва замовника.

Для вирішення проблем стандартизації існує необхідність спільної з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України розробки технічного регламенту і комплексу стандартів з порядку проведення робіт з освоєння виробництва.

У сфері зовнішньоекономічної діяльності передбачено:

- відновлення рівнів присутності українських виробників на традиційних ринках озброєнь, у тому числі за рахунок вирішення питань імпортозаміщення та створення нових коопераційних зв'язків з іноземними партнерами; експансію підприємств ОПК на нові ринки збуту;

- залучення інвестицій та трансфер сучасних технологій, у тому числі шляхом участі у реалізації спільних проектів з розробки та виробництва ОВТ; участь у реалізації офсетних програм;

- створення спільних підприємств та залучення до кооперації провідних компаній світу з метою забезпечення потреб оборони держави та підвищення експортного потенціалу;

- забезпечення якості продукції та приведення системи гарантійного та сервісного обслуговування у відповідність до кращих світових практик;

- розширення ринку послуг щодо вантажних перевезень, підтримання льотної придатності, продовження ресурсу та ремонту літаків типу Ан.

У сфері активізації та розширення співробітництва з НАТО підприємства Концерну продовжуватимуть брати участь у робочих групах і проектах НАТО (CNAD, СРГО, "SmartDefence", "SALIS"), використовуватимуть кращу практику країн-членів НАТО з питань функціонування та реформування оборонної промисловості.

З метою реалізації заходів, передбачених Стратегією, існує **нагальна необхідність вдосконалення чинної нормативно-правової бази**, зокрема невідкладним є:

- 1) прийняття законів України "Про створення та виробництво озброєння, військової та спеціальної техніки", "Про військово-технічне співробітництво з

іноземними державами", "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України" (щодо можливості створення суб'єктів господарювання на базі об'єктів державної власності), "Про особливості перетворення державного унітарного комерційного підприємства літакобудівної промисловості в акціонерне товариство", "Про внесення зміни до Податкового кодексу України щодо оподаткування підприємств оборонно-промислового комплексу" (в частині списання заборгованості підприємств ОПК), "Про внесення змін до деяких законодавчих актів в сфері пенсійного забезпечення" (в частині порядку виплати спеціальних пенсій співробітникам підприємств ОПК за визначеними спеціальностями);

2) внесення змін до законодавчих актів щодо створення в Україні привабливого і конкурентного середовища для іноземних інвестицій в ОПК, реалізації спільних проектів зі створення та виробництва ОВТ;

3) внесення змін до законодавчих актів з метою уточнення переліків в частині, що стосується підприємств-учасників Концерну:

- об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації;

- об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані;

3) прийняття постанов Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до Статуту Державного концерну "Укроборонпром" в частині уточнення повноважень Концерну та посадових осіб щодо удосконалення процедур прийняття управлінських рішень; "Про внесення зміни до пункту 1 Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном";

4) внесення змін до нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України щодо вдосконалення порядку створення, розробки, виробництва, супроводження експлуатації, модернізації, ремонту та утилізації озброєння і військової техніки, а також механізму ціноутворення на продукцію (послуги) військового призначення, що виготовляється в інтересах державних замовників.

Реалізація Стратегії дозволить вирішити на підприємствах Концерну основні завдання реформування вітчизняного оборонно-промислового комплексу, передбачені Державною цільовою програмою реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2021 року та досягнути вагомих позитивних показників.

Повідомляємо для вжиття спільно з іншими державними органами скоординованих заходів з вирішення проблемних питань вітчизняного ОПК з метою забезпечення належного рівня обороноздатності України.

З повагою
Генеральний директор

Р.Романов